

juni ontvangen. [fol. 103] Zoals gebruikelijk wordt geklaagd over een vernederende behandeling die ter hoogte van Baros aan de bemanning van één van de Engelse patrouillevaartuigen zou zijn gegeven. Conform het besluit van 2 augustus is daarop geantwoord)

---dat wij deswegens nog geen directe narigten van onze bedienden hadden, dog tot het geven van satisfactie overbodig waren, zodra men van de gegrondheid hunner bezwaarnissen verzekerd was. Als gezind zijnde om alle de pligten van vriend en bondgenootschap met de naauwste oplettentheid op te volgen, en dus in zoverre z' maar immers overeen te brengen zijn met de regten der Nederlandsche maatschappije.

Fol. 103r.

(In de brief van 11 augustus naar Padang is om opheldering gevraagd. Tevens is ongenoegen geuit dat, zoals bij besluit van 9 juli 1762 was gevraagd, er maar zeer gebrek-kig commentaar is geleverd op de verhandeling van de huidige raad extraordinaris Willem Arnold Alting en de verkozen gouverneur van Ambon Willem Fockkkens over eerdere klachten van de Engelsen over de inbeslagname van enige van hun vaartuigen op deze kust. Men verwacht nader bericht. In de geheime brief van 11 augustus 1763 is aanbevolen om op de rechten van de Compagnie te blijven staan, [fol. 104] omdat de billijkheid daarvan indruk maakt en slappe toegevendheid slechts minachting zal opleveren. Hierin gedroeg Christiaan Lodewijk Senff, die op 8 juli tot directeur van Surat werd verkozen, zich zeer prijzenswaardig. Men verwacht dat zijn opvolger, koopman en gewezen eerste administrateur te Padang Hendrik van Staveren, hem daarin zal navolgen. Conform het bevel van Heren XVII kreeg hij slechts de titel van gezaghebber. Met de bark de Draak is daarheen de brief van 11 augustus verzonden en een lading t.w.v. f 56.305. Het schip Overschie en de bark Liefvallige zijn gevolgd met 127 pakken textiel en 131 last zout. Deze bark moet direct terugkeren met het goud dat de Draak niet heeft kunnen meenemen. Het mag niet meer dan 1½ ton zijn. Uit het briefje van 14 juli blijkt dat men de Compagnie schadeloos stelt voor het grote tekort op de boedel van het overleden opperhoofd van Pulau Tjinkuk Jacob van Oudenstein Elias en voor het nadeel op enige textiel. Deze was wel met toestemming [fol. 105] naar Batavia gezonden, maar de slechte staat komt ter verantwoording van wie ze in bewaring heeft gehad.

BENGALEN

Nadat het voorjaarsschip Bronstee was vertrokken, arriveerden uit Bengalen de Oosterbeek en Langewijk via Ceylon, en de Vrouwe Kornelia Hillegonda direct met brieven van 19 en 20 maart 1763. In de geheime brief van 19 maart wordt er uitgebreid verslag van gedaan dat de Engelsen zich in de salpeterhandel soepeler opstellen. Dit geschiedt op bevel van hun superieuren in Europa, maar op een voorwaarde waarover het bestuur uitgebreid heeft gesproken. Men verwijst naar genoemde brief, waarin de motieven zijn genoemd om de salpeter dit jaar te accepteren. Daarvan heeft men in de geheime brief van 16 juli kennisgenomen, omdat er nog geen instructies van Heren XVII zijn ontvangen. Deze zaak is in Bengalen voorzichtig behandeld. In die brief is ook de wens geuit [fol. 106] dat het besluit van de Engelse gouverneur te Calcutta Henry Vansittart op het voorstel van het gewezen opperhoofd te Patna, Johannes Bacheracht, wordt uitgevoerd, omdat dan weer de vereiste hoeveelheid opium wordt ontvangen. Zoals hierboven vermeld, zijn daarvan dit jaar maar 213 kisten aangevoerd, waarvan 112 kisten met de Vrouwe Kornelia Hillegonda. Op drie kisten na, die voor Ceylon en de medicinale winkel zijn bestemd, zijn deze met de partij van de Deunisveld voor f 1330,- de kist, dus voor deze twee reizen f 240,- meer dan vroeger, aan de Opium Sociëteit verkocht, mede omdat de Compagnie er al f 853,- voor had betaald. In vervolg op wat in het geheim is gerapporteerd, zendt men een aparte bundel met papieren betreffende de door de Engelsen geconfisqueerde en ondanks protesten te Calcutta verkochte snauw de Susanna Margareta, waarvan de lading toebehoorde aan de Nederlandse vrijburger te Hooghly Marcus Scheper. Dit is weer een staaltje hoe de Engelsen hun onbeperkt gezag op de Ganges tegenover de Compagnie gebruiken. De zaak is duidelijk en er is geen